

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**Z A K O N
O GRADU STOLAC**

Sarajevo, novembar 2021. godine

PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO SKRAĆENOM POSTUPKU

Kako se radi o Zakonu koji nije složen i obiman predlažemo da se isti u skladu s članom 172. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 69/07, 2/08 i 26/20) i članom 164. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 27/03, 21/09 i 24/20), razmatra po **skraćenom postupku**.

ZAKON O GRADU STOLAC

Član 1. (Predmet Zakona)

U skladu s uvjetima iz člana 5. stav 2. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/06 i 51/09) ovim zakonom uspostavlja se Grad Stolac, određuje njegov teritorij, propisuje svojstvo, organi, način izbora gradskog vijeća i gradonačelnika, uređuje donošenje privremene statutarne odluke, donošenje statuta, raspisivanje izbora i druga pitanja od značaja za primjenu ovog zakona.

Član 2. (Teritorij)

Teritorij Grada Stolac čine sva naseljena mjesta, koja su se prema evidenciji Federalnog zavoda za statistiku nalazila u okviru Općine Stolac na dan stupanja na snagu ovog zakona.

Član 3. (Svojstvo)

Grad Stolac je jedinica lokalne samouprave i ima svojstvo pravne osobe.

Član 4. (Samoupravni organi)

- (1) Samoupravni organi Grada Stolac su Gradsko vijeće i gradonačelnik.
- (2) Samoupravni organi Grada Stolac poslove iz svoje nadležnosti vrše u skladu s ustavom, zakonom i Statutom Grada.
- (3) Mandat vijećnika Gradskog vijeća i gradonačelnika je četiri godine.

Član 5. (Gradsko vijeće)

- (1) Organ odlučivanja Grada Stolac je Gradsko vijeće.
- (2) Broj članova Gradskog vijeća određuje se Statutom Grada u skladu sa zakonom.
- (3) Gradsko vijeće Grada Stolac bira se demokratskim putem na neposrednim i tajnim izborima na području cijelog grada.

Član 6.
(Gradonačelnik)

- (1) Izvršni organ Grada Stolac je gradonačelnik.
- (2) Gradonačelnik Grada Stolac bira se u skladu sa Zakonom o izboru, prestanku mandata, opozivu i zamjeni načelnika općina u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 19/08).

Član 7.
(Statut)

- (1) Grad Stolac ima Statut.
- (2) Statutom Grada Stolac propisuje se i uređuje samoupravni djelokrug Grada, njegova obilježja, sjedište, javna priznanja, organizacija, ovlaštenja i način rada njegovih organa, međusobni odnosi gradskog vijeća i gradonačelnika, oblici neposrednog odlučivanja građana, saradnja sa drugim jedinicama lokalne samouprave i druga pitanja od značaja za Grad.
- (3) Statut Grada Stolac mora biti u skladu s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavom Hercegovačko – neretvanskog kantona i federalnim i kantonalnim zakonodavstvom.
- (4) Statut Grada Stolac priprema i usvaja Gradsko vijeće dvotrećinskom većinom vijećnika Gradskog vijeća.

Član 8.
(Pravno sljedništvo)

- (1) Grad Stolac je pravni sljednik Općine Stolac i ima zakonom određene nadležnosti Grada i preuzima nadležnosti, prava, obaveze i imovinu općine čiji je pravni sljednik.
- (2) Vijećnici Općinskog vijeća Stolac i načelnik Općine Stolac, izabrani na Općinskim izborima održanim 15. novembra 2020. godine, stupanjem na snagu ovog zakona, nastavljaju s radom kao vijećnici Gradskog vijeća i Gradonačelnik Grada Stolac.
- (3) Općinski organi uprave i upravne organizacije, stručne i druge službe i drugi općinski organi, stupanjem na snagu ovog zakona nastavljaju s radom kao organi i službe Grada Stolac.
- (4) Javna preduzeća i javne ustanove, čiji je osnivač općina, nastavljaju s radom kao javna preduzeća i ustanove Grada Stolac.

Član 9.
(Privremena statutarna odluka)

Vijećnici izabrani na Općinskim izborima za Općinu Stolac održanim 2020. godine donijet će Privremenu statutarnu odluku Grada Stolac u roku od dva mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, koja će važiti do donošenja Statuta Grada.

Član 10.
(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

O B R A Z L O Ž E N J E **ZAKONA O GRADU STOLAC**

I. - USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona je sadržan u odredbi člana IV. A. 5. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine gdje je propisano da Parlament Federacije Bosne i Hercegovine donosi zakone o obavljanju dužnosti u federalnoj vlasti i u odredbi člana 5. stav 2. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/06 i 51/09) gdje je propisano da se grad, osim Ustavom, uspostavlja federalnim zakonom, na osnovu sporazuma o udruživanju dviju ili više općina odnosno odluke općinskog vijeća općine koja ispunjava propisane kriterije iz stava 1. ovog člana, a koja ima najmanje 30.000 stanovnika, odnosno u čijem gradskom centru kao zaokruženom urbanom području živi najmanje 10.000 stanovnika. Također, stavom 3. istog člana je propisano da grad u smislu ovog zakona predstavlja sjedište kantona i u slučaju neispunjavanja uvjeta iz stava 2. ovog zakona. Budući da je Općinsko vijeće Općine Stolac usvojilo Odluku o proglašenju Grada Stolac broj 01-01-017/20 od 20.03.2020. godine, to su bili ispunjeni svi uvjeti za izradu ovog zakona.

Napominjemo da je članom VI. A.1. (1) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine koji je dodan Amandmanom XVI. na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 13/97) utvrđeno:

„VII GRADSKE VLASTI

Član 1.

Za područje dviju ili više općina koje su urbano i teritorijalno povezane svakodnevnim potrebama građana formira se grad kao jedinica lokalne uprave i samouprave u skladu sa federalnim zakonom.“

Iz navedenog člana Ustava Federacije Bosne i Hercegovine vidljivo je da je Ustav izrazom „formira se“ propisao obavezu formiranja grada za područja dvije ili više općina koje su urbano i teritorijalno povezane svakodnevnim potrebama građana i predstavlja imperativnu normu, s tim da je ustavotvorac dalje propisao da se grad formira u skladu s federalnim zakonom.

Zakonom o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 49/06 i 51/09), propisano je u članu 5. sljedeće:

„Član 5.

Grad je jedinica lokalne samouprave koja predstavlja urbanu, infrastrukturnu cjelinu povezanu svakodnevnim potrebama stanovništva.

Grad se, osim ustavom, uspostavlja federalnim zakonom na osnovu sporazuma o udruživanju dviju ili više općina, odnosno odluke Općinskog vijeća općine koja ispunjava propisane kriterije iz stava 1. ovog člana, a koja ima najmanje 30.000

stanovnika, odnosno u čijem gradskom centru kao zaokruženom urbanom području živi najmanje 10.000 stanovnika.

Grad u smislu ovog zakona predstavlja sjedište kantona i u slučaju neispunjavanja uvjeta iz stava 2. ovog člana.

Izuzetno od uvjeta iz st. 1. i 2. ovog člana, gradom se može proglasiti općina od posebnog historijskog i kulturnog značaja.“

Iz navedenih odredaba Ustava i Zakona slijedi zaključak da Ustav propisuje imperativnu normu za formiranje grada u određenim situacijama, ali ne zabranjuje formiranje grada u bilo kojoj situaciji, nego je to ostavljeno zakonodavcu da uredi federalnim zakonom.

Zakonodavac je, polazeći od tog ustavnog ovlaštenja Zakonom o principima lokalne samouprave predvidio mogućnost formiranja grada i na području jedne općine, na osnovu odluke općinskog vijeća uz ispunjavanje određenih uvjeta (da je općina urbana infrastrukturna cjelina povezana svakodnevnim potrebama građana) i da ima najmanje 30.000 stanovnika od čega u gradskom centru živi 10.000 stanovnika.

Osim toga utvrđeno je da se gradom može proglasiti općina od posebnog historijskog i kulturnog značaja, što svakako Općina Stolac jeste, te se na osnovu toga u smislu Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine smatra gradom.

II. - RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Kontinuitet prisutnosti ljudske zajednice na prostoru Stoca seže 16.000 godina u prošlost. Da je zainteresiranost za život na ovom prostoru bila još od najstarijih vremena, svjedoče nam mjesta koja ga okružuju: pećina Badanj – paleolotsko stanište, utvrđeni stari ilirski grad Daorson, koji izaziva divljenje svojim kiklopskim zidinama, te poznate nekropole stećaka na Radimlji i Boljunima, kao i sama tvrđava starog grada Vidoškog. Općina Stolac ima 49 kulturnih dobara sa statusom nacionalnog spomenika BiH. Od toga broja 19 je na privremenoj listi nacionalnih spomenika a 30 dobara ima odluku o proglašenju nacionalnim spomenikom BiH. To su: „Graditeljska stambena cjelina Begovina“, „Graditeljska cjelina – crkva sv. Nikole u Trijebnju“, „Graditeljska cjelina – Đulhanumina kuća u Stocu“, „Graditeljska cjelina – Čaršijska džamija sa Čaršijom u Stocu“, „Graditeljska cjelina – Crkva sv. Petra i Pavla, sa grobljem, sudačkim stolicama, dvorištem i zidom u Ošanićima“ i mnogi drugi.

Stolac je upisan i na Tentativnu listu svjetske baštine UNESCO-a, a dvije nekropole stećaka Radimlja i Boljuni su upisane na listu UNESCO-a kao zaštićena baština svijeta.

III. - OBRAZLOŽENJE PRAVNIH RJEŠENJA

Odredbom člana 1. propisan je predmet Zakona.

Odredbom člana 2. propisano je da se Grad Stolac sastoji od naseljenih mjesta koja su se prema evidenciji Federalnog zavoda za statistiku nalazila u okviru Općine Stolac na dan stupanja na snagu ovog zakona.

Odredbama čl. 3., 4. i 5. propisano je da je grad Stolac jedinica lokalne samouprave i ima svojstvo pravne osobe, da su samoupravni organi Grada Stolac Gradsko vijeće i gradonačelnik i propisan njihov izbor i druga pitanja.

Odredbom člana 6. propisano je da Grad ima Statut te ostala pitanja koja se rješavaju statutom.

Odredbom člana 7. propisano je da je Grad Stolac pravni sljednik Općine Stolac.

Odredbama čl. 8. se reguliše pravno sljedništvo Grada Stolac u odnosu na Općinu Stolac. Ova odredba je neophodna kako bi se osigurao kontinuitet izvršavanja nadležnosti vijeća, načelnika i organa uprave.

Odredbom člana 9. propisano je da će općinski vijećnici Općine Stolac izabrani na Općinskim izborima za Općinu Stolac održanim 2020. godine donijeti Privremenu statutarnu odluku Grada Stolac u roku od dva mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, koja će važiti do donošenja Statuta Grada.

IV. – USKLAĐENOST S PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

U pogledu obaveze usklađivanja predmetnog zakona s pravnom stečevinom Evropske unije, ističemo da je izvršena analiza primarnih i sekundarnih izvora Evropske unije, te je utvrđeno da ne postoje mjerodavne odredbe s kojima bi se vršilo usklađivanje.

V. - SREDSTVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati sredstva iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine.